

**Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi kunnallisten viranhaltijain
ja työntekijäin eläkelain 3 a §:n muuttamisesta**

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelain 3 a §:n muuttamista muuta lainsäädäntöä paremmin vastaavaksi sekä sen soveltamisalan selventämistä ja laajentamista. Mainitun pykälän mukaan siirtyy viranhaltijan ja työntekijän oikeus tapaturmavakuutuslain mukaiseen päivärahaan ja tapaturmaeläkkeeseen, sotilasvammalain mukaiseen elinkorkoon sekä liikennevakuutuslain mukaiseen omaan

vammaan perustuvaan jatkuvaan korvaukseen kunnalliselle eläkelaitokselle siltä osin kuin eläkelaitos on suorittanut viranhaltijalle tai työntekijälle eläkesääntönsä mukaista eläkettä. Vastaava oikeuden siirto tulee ehdotuksen mukaan koskemaan myös perhe-eläkkeitä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 1989 alusta.

YLEISPERUSTELUT

Kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelakiin (202/64; KVTEL) perustuvan kunnallisen eläkelaitoksen eläkesäännön mukaan tapaturmavakuutuslain (608/48) mukainen päiväraha ja tapaturmaeläke samoinkuin liikennevakuutuslain (279/59) nojalla omaan vammaan perustuva jatkuva korvaus ovat ensisijaisia kunnallisen eläkelaitoksen myöntämään eläkkeeseen nähden. Samanlainen tilanne on sotilasvammalain (404/48) mukaisen elinkoron osalta, sikäli kuin elinkorko ei perustu sotatilanaikaiseen vammaan. Mainittujen lakien perusteella suoritettavat perhe-eläke, huoltoeläke ja edunjättäjän jälkeen suoritettava jatkuva korvaus ovat niin ikään ensisijaisia eläkelaitoksen myöntämään perhe-eläkkeeseen nähden. Vastaavanlainen tilanne on myös työntekijäin eläkelain (395/61; TEL) ja muiden työeläkelakien mukaisten eläkkeiden ja perhe-eläkkeiden osalta.

Koska tapaturmavakuutuslain säännöksiin ja sotilasvammalakiin perustuvan elinkoron ja liikennevakuutuslain nojalla omaan vammaan perustuvan jatkuvan korvauksen käsittely on saattanut kestää huomattavan kauan ja koska mainittujen lakien mukaiset elinkorot ja jatkuvat kor-

vaukset ovat saattaneet aiheuttaa, että eläkelaitoksen myöntämän eläkkeen määrä pienenee tai eläkettä ei tule ollenkaan suoritettavaksi mainittujen lakien mukaisten korvausten ensisijaisuuden johdosta, on 21 päivänä heinäkuuta 1977 annetulla lailla (579/77) KVTEL:iin lisätty 3 a §. Säännöksen mukaan siinä tapauksessa, että kunnallinen eläkelaitos suorittaa viranhaltijalle tai työntekijälle, jolla on oikeus saada tapaturmavakuutuslain tai sotilasvammalain säännöksiin perustuvaa elinkorkoa taikka liikennevakuutuslain nojalla omaan vammaan perustuvaa jatkuvaa korvausta, eläkesääntönsä mukaisen eläkkeen täysimääräisenä, kunnes elinkoron tai korvauksen määrä on lopullisesti ratkaistu, viranhaltijan tai työntekijän oikeus mainittuun elinkorkoon tai korvaukseen siirtyy kunnalliselle eläkelaitokselle eläkkeestä elinkoron tai korvauksen johdosta vähennettävää määrää vastaavalta osalta. Mainitulla KVTEL 3 a §:llä pyrittiin siihen, että kunnallinen eläkelaitos voi ratkaista eläkeasian, vaikka sen myöntämään eläkkeeseen nähden ensijaista elinkorkoa tai jatkuvaa korvausta koskevaa asiaa ei vielä ole ratkaistu.

Tapaturmavakuutuslakia on muutettu 10 päivänä heinäkuuta 1981 annetulla lailla (526/81), joka on tullut voimaan 1 päivänä tammikuuta 1982, muun muassa siten, että lain mukainen päiväraha korotettiin 100 prosenttiin työntekijän työansioista sekä elinkorko muutettiin tapaturmaeläkkeeksi, jonka suuruus vastaa 85 prosenttia vakuutetun vuosityöansioista. Samoin tapaturmavakuutuslain mukainen huoltoeläke muutettiin perhe-eläke -nimiseksi. Tapaturmavakuutuslain muutoksen yhteydessä muutettiin myös lain tarkoittamat ansionmenetykskorvaukset veronalaiseksi tuloksi.

Työntekijäin eläkelakia on tammikuun 25 päivänä 1982 annetulla lailla (72/82) muutettu siten, että tapaturmavakuutuslain säännöksiin perustuvat päiväraha ja tapaturmaeläke ovat tulleet aikaisemman elinkoron sijasta ensisijaiseksi TEL:n perusteella myönnettäviin eläkkeisiin nähden. Kunnallisen eläkelaitoksen eläkesääntöön on tehty TEL:n muutoksia vastaavat muutokset.

KVTEL 3 a §:n nykyisin voimassa olevan sanamuodon mukaan siirtyy viranhaltijan tai työntekijän oikeus muun muassa tapaturmavakuutuslain mukaiseen elinkorkoon kunnalliselle eläkelaitokselle. Koska tapaturmavakuutuslain mukainen elinkorko on muutettu tapaturmaeläkkeeksi, ehdotetaan KVTEL 3 a §:ään tehtäväksi tätä koskeva muutos. Muutos olisi tältä osin luonteeltaan lähinnä tekninen.

Kunnallisen eläkelaitoksen eläkesäännön mukainen vanhuuseläke myönnetään eläkeiän täyttämistä seuraavan kuukauden alusta. Lisäeläketurvaan oikeuttava eläkeikä on 53—63 vuotta. Mikäli asianomaiselle sattuu työtapaturma juuri ennen eläkeiän täyttämistä, hän voi saada tapaturmavakuutuslain mukaista päivärahaa samalta ajalta, jolta hänellä on oikeus vanhuuseläkkeeseen. Vanhuuseläkettä ei usein kuitenkaan voida myöntää ennen kuin päivärahaoikeus on selvitetty, koska päiväraha on ensijainen vanhuuseläkkeeseen nähden. Tarkoituksenmukaista olisi, että vanhuuseläke voitaisiin myöntää heti ja että eläkelaitokselle siirtyisi oikeus päivärahaan siltä osin kuin se vähentää eläkettä. KVTEL 3 a §:ään ehdotetaan tätä koskevaa lisäystä.

Nykyisessä muodossaan KVTEL 3 a §:n mukainen viranhaltijan ja työntekijän oikeus lainkohdassa mainittuihin elinkorkoihin ja korvauksiin siirtyy kunnalliselle eläkelaitokselle. KVTEL 3 a §:ssä ei ole nimenomaan säädetty, että sitä voitaisiin soveltaa myös perhe-eläkkeisiin.

KVTEL 3 a §:n tullessa voimaan sitä katsottiin voitavan soveltaa myös perhe-eläketapauksissa silloin, kun viranhaltijan ja työntekijän jälkeen hänen edunsaajillaan on oikeus tapaturmavakuutuslain ja sotilasvammalain mukaiseen huoltoeläkkeeseen sekä liikennevakuutuslain nojalla tulevaan jatkuvaan korvaukseen. Sittemmin ovat kuitenkin eräät vakuutuslaitokset katsoneet, ettei KVTEL 3 a §:ää voida soveltaa nimenomaisen maininnan puuttuessa tapaturmavakuutuslain mukaiseen perhe-eläkkeeseen ja sotilasvammalain mukaiseen huoltoeläkkeeseen eikä viranhaltijan tai työntekijän jälkeen liikennevakuutuslain nojalla hänen edunsaajilleen tulevaan jatkuvaan korvaukseen, vaikka kyseiset eläkkeet ja jatkuvat korvaukset ovat ensisijaisia eläkelaitoksen perhe-eläkkeeseen nähden. Tämä on aiheuttanut eläkelaitoksen perhe-eläkeratkaisun viivästyistä ja hankaloittanut eläkelaitoksen ratkaisukäytäntöä. Tilanne on tällainen varsinkin liikennevakuutuslain mukaisen jatkuvan korvauksen osalta, jonka ratkaiseminen saattaa joskus kestää vuosiakin. Asia on pyritty hoitamaan eläkelaitoksessa muun muassa siten, että viranhaltijan ja työntekijän jälkeen hänen edunsaajiltaan on pyydetty valtakirja, jolla eläkelaitos on voinut saada vakuutuslaitokselta perhe-eläkkeensä vähenemistä korvaavan suorituksen. Koska tällainen menettely on hankalaa ja viivyttää eläkelaitoksen perhe-eläkeratkaisun tekemistä, olisi tarkoituksenmukaista muuttaa KVTEL 3 a §:ää siten, että se ulotettaisiin koskemaan myös perhe-eläketapauksia.

Valtion eläkelakiin (280/66) ja valtion perhe-eläkelakiin (774/68) on tehty KVTEL 3 a §:ään nyt ehdotettuja muutoksia vastaavat muutokset jo 1 päivänä heinäkuuta 1982 voimaan tulleilla laeilla (414 ja 415/82).

Kunnallinen eläkelaitos on tehnyt sisäasiainministeriölle aloitteita lain muuttamiseksi siten kuin tässä ehdotetaan. Asianomaiset viranhaltijajärjestöt ovat hyväksyneet omalta osaltaan ehdotuksen.

Esityksen mukaisista KVTEL 3 a §:n muutoksista ei aiheudu lisäkustannuksia enempää kunnalliselle eläkelaitokselle, muille vakuutuslaitoksille kuin valtiollekaan. Esityksen tarkoituksena on ainoastaan saattaa KVTEL 3 a § nykyistä lainsäädäntöä ja eläkesääntöä paremmin vastaavaksi sekä laajentaa sen soveltamisala perhe-eläkkeisiin, jotta voitaisiin välttää niiden yhteydessä esiintyneet epäselvyydet ja hankaluudet.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

KVTEL 3 a §:ää ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä mainittu tapaturmavakuutuslain säännöksiin perustuva elinkorko muutettaisiin tapaturmavakuutuslain säännöksiin perustuvaksi päivärahasi ja tapaturmaeläkkeeksi.

Pykälään ehdotetaan myös lisättäväksi uusi 2 momentti, jonka mukaan 3 a §:n 1 momenttia voidaan soveltaa perhe-eläkkeisiin, jos kunnallinen eläkelaitos suorittaa perhe-eläkkeensä vähentämättömänä ja viranhaltijan tai työntekijän jälkeen hänen edunsaajillaan on oikeus tapaturmavakuutuslain mukaiseen perhe-eläkkeeseen tai sotilasvammalain mukaiseen huolto-eläkkeeseen tai liikennevakuutuslain nojalla myönnettävään jatkuvaan korvaukseen.

seen tai liikennevakuutuslain nojalla myönnettävään jatkuvaan korvaukseen.

Koska tapaturmavakuutuslainsäädäntöön perustuvaa elinkorkoa voi tulla suoritettavaksi viranhaltijalle ja työntekijälle myös KVTEL 3 a §:n uudistuksen voimaantulon jälkeen, on tarpeen sisällyttää lain voimaantulosäännöksiin tätä koskeva säännös.

Laki ehdotetaan tulemaan voimaan vuoden 1989 alusta.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelain 3 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 30 päivänä huhtikuuta 1964 annetun kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelain (202/64) 3 a §, sellaisena kuin se on heinäkuun 21 päivänä 1977 annetussa laissa (579/77), näin kuuluvaksi:

3 a §

Jos kunnallinen eläkelaitos suorittaa viranhaltijalle tai työntekijälle, jolla on oikeus saada tapaturmavakuutuslain (608/48) säännöksiin perustuvaa päivärahaa tai tapaturmaeläkettä tai sotilasvammalain (404/48) säännöksiin perustuvaa elinkorkoa taikka liikennevakuutuslain (279/59) nojalla omaan vammaan perustuvaa jatkuvaa korvausta, eläkesääntönsä mukaisen eläkkeen täysimääräisenä, kunnes päivärahan, tapaturmaeläkkeen, elinkoron tai korvauksen määrä on lopullisesti ratkaistu, viranhaltijan tai työntekijän oikeus mainittuun päivärahaan, tapaturmaeläkkeeseen, elinkorkoon tai korvaukseen siirtyy kunnalliselle eläkelaitokselle eläkkeestä päivärahan, tapaturmaeläkkeen, elinkoron tai korvauksen johdosta vähennettävää määrää vastaavalta osalta.

Mitä 1 momentissa on säädetty viranhaltijan tai työntekijän oikeuden siirtymisestä kunnalliselle eläkelaitokselle, sovelletaan vastaavasti viranhaltijan tai työntekijän jälkeen hänen edunsaajilleen suoritettavaan tapaturmavakuutuslain mukaiseen perhe-eläkkeeseen tai sotilasvammalain mukaiseen huoltoeläkkeeseen tai liikennevakuutuslain nojalla suoritettavaan jatkuvaan korvaukseen, mikäli kunnallinen eläkelaitos on suorittanut eläkesääntönsä mukaisen perhe-eläkkeen täysimääräisenä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 19 _____.

Mitä tässä laissa on säädetty tapaturmaeläkkeestä, sovelletaan vastaavasti tapaturmavakuutuslain säännöksiin perustuvaan elinkorkoon.

Helsingissä 25 päivänä maaliskuuta 1988

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Sisäasiainministeri *Jarmo Rantanen*

Laki

kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelain 3 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 30 päivänä huhtikuuta 1964 annetun kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelain (202/64) 3 a §, sellaisena kuin se on heinäkuun 21 päivänä 1977 annetussa laissa (579/77), näin kuuluvaksi:

Voimassa oleva laki

3 a §

Jos kunnallinen eläkelaitos suorittaa viranhaltijalle tai työntekijälle, jolla on oikeus saada tapaturmavakuutuslain tai sotilasvammalain säännöksiin perustuvaa elinkorkoa taikka liikennevakuutuslain nojalla omaan vammaan perustuvaa jatkuvaa korvausta, eläkesääntönsä mukaisen eläkkeen täysimääräisenä, kunnes elinkoron tai korvauksen määrä on lopullisesti ratkaisu, viranhaltijain tai työntekijäin oikeus mainittuun elinkorkoon tai korvaukseen siirtyy kunnalliselle eläkelaitokselle eläkkeestä elinkoron tai korvauksen johdosta vähennettävää määrää vastaavalta osalta.

Ehdotus

3 a §

Jos kunnallinen eläkelaitos suorittaa viranhaltijalle tai työntekijälle, jolla on oikeus saada tapaturmavakuutuslain (608/48) säännöksiin perustuvaa päivärahaa tai tapaturmaeläkettä tai sotilasvammalain (404/48) säännöksiin perustuvaa elinkorkoa taikka liikennevakuutuslain (279/59) nojalla omaan vammaan perustuvaa jatkuvaa korvausta, eläkesääntönsä mukaisen eläkkeen täysimääräisenä, kunnes päivärahan, tapaturmaeläkkeen, elinkoron tai korvauksen määrä on lopullisesti ratkaistu, viranhaltijan tai työntekijän oikeus mainittuun päivärahaan, tapaturmaeläkkeeseen, elinkorkoon tai korvaukseen siirtyy kunnalliselle eläkelaitokselle eläkkeestä päivärahan, tapaturmaeläkkeen, elinkoron tai korvauksen johdosta vähennettävää määrää vastaavalta osalta.

Mitä 1 momentissa on säädetty viranhaltijan tai työntekijän oikeuden siirtymisestä kunnalliselle eläkelaitokselle, sovelletaan vastaavasti viranhaltijan tai työntekijän jälkeen hänen edunsaajilleen suoritettavaan tapaturmavakuutuslain mukaiseen perhe-eläkkeeseen tai sotilasvammalain mukaiseen huoltoeläkkeeseen tai liikennevakuutuslain nojalla suoritettavaan jatkuvaan korvaukseen, mikäli kunnallinen eläkelaitos on suorittanut eläkesääntönsä mukaisen perhe-eläkkeen täysimääräisenä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 19 .

Mitä tässä laissa on säädetty tapaturmaeläkkeestä, sovelletaan vastaavasti tapaturmavakuutuslain säännöksiin perustuvaan elinkorkoon.

